

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, declarate de avocata Parpalac Aurelia în numele părții vătămate Mocanu Sergiu, de avocatul Zaharia Procopie în numele părții vătămate Verebcean Simion, și de avocatul Dorfman Igor în numele inculpaților

***Busuioc Victor XXXXX**, născut la
XXXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX,
cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale,*

***Busuioc Alexandru XXXXX**, născut
la XXXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX,
cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale,*

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare, 12.04.2016 - 07.04.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>02.05.2017 - 15.01.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>13.06.2018 - 16.10.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>06.12.2018 - 25.09.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>11.12.2019 - 29.01.2020.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 07 aprilie 2017, Busuioc Victor a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 10.000 lei.

Busuioc Alexandru a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 10.000 lei.

De la inculpați s-a încasat, în mod solidar, în beneficiul lui Mocanu Sergiu 1000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă înaintată de Mocanu Sergiu privind încasarea de la inculpați 860 lei prejudiciu material și 10.403 lei cheltuieli de judecată, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Acțiunea civilă înaintată de Ghilan Tatiana privind încasarea de la inculpați 1845 lei pagubă materială, 25.000 lei prejudiciu moral și 20.000 lei cheltuieli pentru asistenta juridică, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Acțiunea civilă înaintată de Verebcean Simion privind încasarea de la inculpați a 455 lei pagubă materială, 30.000 lei prejudiciu moral și 10.000 lei cheltuieli de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată

De la inculpați s-a încasat în beneficiul statului 1431 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Instanța de fond a constatat că, la 06.07.2015, în jurul 17⁵⁰, inculpații Busuioc V. și Busuioc A., aflându-se în centrul s. Tudora, r-nul Ștefan Vodă, în apropierea ÎI „Speranța Tudorene”, în urma înțelegerii prealabile și împreună, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără careva pricini, din intenții huliganice, l-au maltratat pe Mocanu Sergiu, cauzându-i dureri fizice.

Instanța a reținut că inculpatul Busuioc V. nu a recunoscut vina și a declarat că, Busuioc A. s-a pornit spre Mocan S., ultimul a sărit în picioare și a alergat în direcția ușii magazinului. Ajungând la scările magazinului, s-a împiedicat și a căzut, lovindu-se de ușă, căzând jos, apoi a intrat în magazin. El nu l-a lovit, nici nu s-a apropiat de Mocan S.

Inculpatul Busuioc A. nu a recunoscut vina, declarând că, la întreat pe Mocan S. de ce l-a numit homosexual. Verebcean S. s-a implicat și a început a filma, iar el cu Mocan S. se contrau. Când filma, Verebcean S. i-a spus că acuși va face ceva și locul lui este la pușcărie. Peste 2-3 minute a venit tatăl său. Mocan S. a spus că vine homosexualul cel bătrân. Tatăl i-a spus să se ducă acasă. Mocan S. continua să se adreseze cu cuvinte murdare în adresa lui și a tatălui său. El nu a putut răbda și s-a dat brusc de pe bicicletă. Mocan S. fugea spre magazin și a întors capul să se uite unde este el și s-a lovit în ușa care era întredeschisă, cu capul și pieptul. Ușa s-a deschis și Mocan S. a intrat în magazin. El a luat bicicleta și a plecat acasă. Cearta dintre el și Mocan S. a durat maximum 10 minute. În acest timp, alte persoane nu s-a apropiat. El nu l-a lovit pe Mocan S., iar tatăl lui nici nu s-a apropiat de Mocan S., care avea leziuni corporale, deoarece a căzut jos.

Partea vătămată Mocan S. a declarat că, erau în centrul satului cu Verebcean S., când de ei s-a apropiat Busuioc A. și a început să-i înjure. Verebcean S. a intrat în magazin. După aceasta, Busuioc A. având, ceva în mână, l-a lovit și el a căzut fără cunoștință. Când și-a revenit, deja ambii inculpați au început să-i aplice multiple lovituri în cap și în spate. De la lovituri a căzut în genunchi. A încercat să intre în incinta magazinului, însă, ei nu-i dădeau voie. El a pătruns cu greu în magazin, însă nu s-a lovit cu capul de ușă. În magazin era Verebcean S., care au sunat la poliție. El a fost transportat la spitalul din Ștefan Vodă.

Partea vătămată Verebcean S. a declarat că, era în centru. Stătea la masa din fața magazinului și discuta cu Mocanu S. A venit Busuioc A. și a început a-i spune lui cuvinte murdare. Mocanu S. i-a făcut observație. Busuioc A. a început a-l numi și pe Mocanu S. cu cuvinte murdare. În timpul acesta înspre ei venea Busuioc V. El s-a ridicat de pe scaun și s-a îndreptat spre magazin. În timpul când a tras de ușă s-a uitat în urmă și a văzut că Busuioc A. l-a lovit pe Mocanu S., Busuioc A. avea ceva în mână. După lovitura lui Busuioc A., Mocanu S. a căzut. În timpul când se ridica, ambii inculpați s-au năpustit cu lovituri asupra lui. Ambii îl loveau pe Mocanu S., acesta s-a eliberat de sub ei și s-a îndreptat spre magazin, deși inculpații țineau ușa, în acest moment el era în tamburul magazinului. În timpul acesta se apropia Ghilan T., ceva mai târziu Ghilan V., cineva a sunat la ambulanță.

Conform raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. XXXXX din 26.11.2015 - **a.** În baza datelor documentelor medicale prezentate, pe numele cer. Mocanu S. a.n. 1973, la ultimul s-au constatat următoarele leziuni corporale: **b.** echimoză violacee, oval neregulată, 3x1,3cm, în regiunea sprâncene stângi lateral, cu suprafața excoriată; **c.** echimoze (2) de culoare violacee, oval neregulate, 3,5x3cm și 3x2cm în regiunea hemitoracelui stâng, pe linia scapulară, în proiecția coastelor V-VI și VIII-IX; **d.** echimoză oval neregulată, de culoare violacee cu nuanță verzuie la periferie, de formă oval neregulată, 3x1,8cm, în regiunea brațului stâng, 1/3 superioară, suprafața medială;

e. excoriație acoperită cu crustă de culoare brună, 0,8x0,3cm, în regiunea falangei distale a degetului 1 mâna stângă, suprafața dorsală. Diagnosticul de „traumă cranio-cerebrală, comoție cerebrală”, consemnat numai în baza datelor subiective, fără confirmarea prin datele clinice și paraclinice neurologice obiective, se consideră neargumentat, și conform punctului 17 a Regulamentului în vigoare, nu se supune calificării medico-legale. Leziunile corporale menționate mai sus (punctele **a**, **b**, **c**, **d**), au fost cauzate prin mecanism de lovire cu, sau de un(ii) obiect(e), dur(e), contondent(e), posibil la timpul și în circumstanțele indicate, în ansamblu, nu a condiționat dereglarea sănătății mai mult de 6 zile, și în conformitate cu Regulamentul în vigoare se califică ca vătămare corporală neînsemnată. Reieșind din localizare, caracterul morfologic leziunilor corporale depistate, formarea lor în rezultatul căderii de la înălțimea proprie a corpului se exclude, dar e necesar de remarcat faptul că, unele din ele, cum ar fi [echimoza cu suprafața excoriată din regiunea sprâncenei stângi (punctul **a.**), putea să se formeze în rezultatul lovirii de colțul ușii.

Analiza probelor indicate supra, demonstrează că, este evident neîntemeiat înaintată învinuirea inculpaților de comiterea acțiunilor huliganice asupra lui Verebcean S.

Ori, nici din declarațiile părților vătămate, nici din declarațiile inculpaților, nici din alte probe cercetate, nu urmează că, inculpații l-au maltratat pe Verebcean S., cauzându-i dureri fizice, fiind constatat doar că, Busuioc A. s-a exprimat cu cuvinte injurioase în adresa lui Verebcean S.

Prin urmare, urmează a exclude din învinuirea adusă inculpaților incriminarea privind maltratarea lui Verebcean S.

Totodată, analiza probelor cercetate, indicate supra demonstrează că, acțiunile inculpaților sunt corect calificate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiind veridice

declarațiile părților vătămate Verebcean S. și Mocanu S., din care urmează că inculpații fără niciun motiv au aplicat asupra ultimului mai multe lovituri, astfel maltratându-l.

Aceste declarații sunt confirmate prin raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. XXXXX din 26.11.2015, conform căruia deși, unele vătămări corporale au fost cauzate părții vătămata posibil în urma lovirii de ușă, majoritatea vătămarilor corporale au fost cauzate nu în urma căderii, dar în urma lovirii cu obiecte dure, contondente, fiind exclus posibilitatea formării lor în urma căderii, astfel, fiind posibilă formarea lor în urma acțiunilor violente a inculpaților.

Cu referire la declarațiile martorilor Barbei O. și Golovcenco V., că nu au văzut ca Mocanu S. să fie maltratată de inculpații, se reține că, persoanele indicate nu au fost în apropierea nemijlocită cu locul incidentului, nu au urmărit în detalii conflictul, de aceea au dat declarații nesigure, subiectivarea care nu dovedesc nevinovăția inculpaților. Iar declarațiile părții vătămate Popescu E. și a martorului Timošenco A. nu sunt pertinente în cauză deoarece se referă la alte acțiuni a inculpatului Busuioc A. și respectiv, la perioada de după comiterea infracțiunii, acești martori nefiind prezenți la momentul comiterii de către inculpați a infracțiunii. Aceeași situație, instanța de judecată a constatat-o și cu referire la procesul-verbal al ședinței consiliului local Tudora, care atestă doar prezența inculpatului Busuioc V. la ședința consiliului și nu se referă la acțiunile comise de el și de inculpatul Busuioc A. până la această ședință.

Declarațiile inculpaților date în ședința de judecată, confirmate de inculpatul Busuioc V. și în cadrul verificării declarațiilor la fața locului, sunt neveridice, fiind date cu scopul de a se apăra și a evita răspunderea penală pentru fapta comisă.

Astfel, în cadrul cercetării judecătorești a fost demonstrată pe deplin vina inculpaților, prin totalitatea probelor administrate în faza de urmărire penală și cercetate în cadrul cercetării judecătorești.

Deci, este dovedit, în afara oricărui dubiu rezonabil că, Busuioc V. și Busuioc A., la 06.07.2015, în jurul orei 17⁵⁰, aflându-se în centrul s. Tudora, r-nul Ștefan Vodă, în apropierea ÎI „SPERANȚA UDORENE”, în urma înțelegerii prealabile și împreună, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără careva pricini, din intenții huliganice, l-au maltratată pe Mocanu S., cauzându-i dureri fizice.

Acțiunile lor urmează a fi încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganism, acțiuni intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, comisă de mai multe persoane.

La stabilirea pedepsei instanța a reținut dispozițiile art.7, 75 Cod penal, că circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost stabilite, temeiuri pentru liberare de răspundere penală prevăzute de art. 53 Cod penal, nu au fost reținute, inculpații anterior au fost judecați, însă antecedentele penale sunt stinse, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, la locul de trai se caracterizează pozitiv, sancțiunea art. 287 alin. (2) Cod penal (redacția Legii la momentul comiterii infracțiunii) prevedea pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 400 la 1000 unități convenționale sau închisoare de până la 5 ani, a concluzionând că, este echitabil și necesar de a aplica inculpaților o amendă în mărimea limitelor prevăzute de sancțiune.

Instanța a conchis că, deoarece în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că, acțiunile inculpaților, îndreptate asupra părții vătămate Verebcean S. nu constituie o

infrațiune, acțiunea civilă înaintată de el urmează a fi respinsă, deoarece nu s-a constatat că prejudiciul pretins i-a fost cauzat prin acțiunile interzise de legea penală, așa cum stipulează art. 219 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală.

Totodată, este neîntemeiată solicitarea părții vătămate Mocanu S. de a fi încasate de la inculpați prejudiciul material în sumă de 10.000 lei, ulterior micșorat până la 860 lei, cât și cheltuielile de judecată în sumă de 10.403 lei, costul deplasărilor, deoarece acesta nu a prezentat nicio probă, în vederea confirmării pretențiilor înaintate.

Astfel, deși partea vătămată Mocanu S. a probat costul unui km de deplasare, care potrivit certificatului ÎS "Gările și Stațiile Auto" este de 0,48 lei, nu au fost prezentate probe, care ar atesta domiciliul părții vătămate în afara R. Moldova, nefiind probată nici distanța parcursă de el, pentru a fi prezent în or. Stefan Vodă, unde s-a examinat cauza.

Mocanu S. nu a probat nici existența prejudiciului material în sumă de 860 lei. Prin urmare, urmează a fi respinse cerințele părții civile privind încasarea a 860 lei, cu titlu de prejudiciu material, cât și cheltuielile de judecată în sumă de 10.403 lei, costul deplasărilor.

Pe lângă aceasta, existența prejudiciului moral este constatat, fiind echitabilă suma de 1000 lei, ori, suma de 30.000 lei fiind una exagerat de mare.

În conformitate cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

Astfel, urmează să se încaseze de la inculpați în beneficiul statului, în mod solidar, cheltuielile de judecată în sumă de 1431 lei.

3. Părțile vătămate Mocanu Sergiu și Verebcean Simion au declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Busuioc V. să fie condamnat la 3 ani închisoare, iar Busuioc A. la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu admiterea integrală a acțiunilor civile înaintate.

Apelanții au invocat că, pedeapsa numită inculpaților este nejustificată și insuficientă pentru ași atinge scopul.

Ambii inculpați nu sunt pentru prima dată pe scaunul acuzaților, iar Busuioc A. în genere prezintă pericol social sporit pentru comunitate, nici unul din ei nu recunosc vina și nu s-au căit de cele comise, se caracterizează mai puțin satisfăcător, pedepsele penale anterior aplicate acestora n-au adus la corectarea acestora, ci dimpotrivă ultimii se consideră invulnerabili și continuă cu obrăznicie să terorizeze comunitatea, circumstanțe atenuante în cauză nu au fost identificate, astfel, aplicarea pedepsei sub formă de amendă acestora este nejustificată și inequitabilă în raport cu crima comisă, personalitățile părților vătămate și datele ce caracterizează inculpații.

Instanța de fond nu și-a motivat soluția, iar pedeapsa numită inculpaților este nejustificat blândă, echitabilă fiind în circumstanțele cauzei doar izolarea acestora de societate.

În cadrul examinării cauzei a fost stabilit cu certitudine că prin acțiunile ilegale ale inculpaților cât și în legătură cu aceste acțiuni interzise de legea penală părților vătămate Mocanu S., Verebcean S. le-au fost cauzate prejudicii materiale și morale.

În cadrul examinării cauzei a fost constatat cu certitudine că cheltuielile judiciare suportate de către părțile vătămate constau din cheltuielile legate de deplasarea acestora la organele de anchetă și la instanța de judecată, cheltuielile suportate de acestea pentru

asistența juridică în instanța de judecată cât și cheltuielile de tratament suportate de către Mocan S.

Astfel, potrivit materialelor cauzei Verebcean S. a suportat cheltuieli pentru deplasarea de la domiciliu (s. Tudora r-nul Stefan Vodă) la ancheta penală (or. Stefan Vodă) de două ori și 10 ori la instanța de judecată, în total 12 deplasări tur - retur cu costul tichetului pentru deplasare într-o direcție de 17,3 lei, în total în sumă de 415 lei 20 bani.

Mocanu S. s-a deplasat la anchetă de 9 ori și la instanța de judecată de 9 ori, în total de 18 ori, și reieșind din deplasarea s. Tudora la or. Ștefan Vodă, cheltuielile suportate constituie suma de 619,2 lei, iar potrivit bonurilor de plată anexate la acțiunea civilă ultimul a mai suportat și cheltuieli legate de tratament în sumă de 860,66 lei

Astfel, instanța de fond fără nici un suport legal a respins aceste pretenții.

Nejustificat au fost respinse respectiv și pretențiile privitor la repararea prejudiciului moral în privința părților vătămate Verebcean S., iar privitor la Mocanu S., suma de 1000 lei încasată cu titlu de prejudiciu moral este nejustificat mică, nu este echitabilă și nu are caracter compensatoriu.

La fel, este stabilit cu certitudine că în instanța de judecată părțile vătămate Mocan S. și Verebcean S. au fost asistate de un avocat, care a participat la 11 ședințe de judecată, a întocmit acțiunile civile, și care a fost remunerat pentru munca depusă cu 10.000 lei. Cheltuielile nominalizate sunt reale, necesare și rezonabile, motiv pentru care instanța de fond fără nici un temei legal a respins acțiunea și în această parte.

3.1. Partea vătămată Mocanu Sergiu a declarat apel suplimentar, solicitând casarea parțială a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Busuioc Alexandru să fie condamnat la 5 ani închisoare, iar Busuioc Victor la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, încasând de la inculpați în mod solidar a prejudiciului material legat de tratament medical în sumă de 860,66 lei, a cheltuielilor legate de transport, în sumă de 619,2 lei, a cheltuielilor legate de eliberarea copiilor documentelor, în sumă de 465 lei, a cheltuielilor legate de asistență juridică, în sumă de 10.000 lei (pentru instanța de fond și instanța de apel) în total suma cheltuielilor de 11.944,86 lei, cât și a prejudiciului moral în sumă de 60.000 lei.

3.2. A declarat apel suplimentar și avocatul Zaharia Procopie, solicitând casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Busuioc Alexandru să fie condamnat îla 5 ani închisoare iar Busuioc Victor la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu admiterea acțiunii civile înaintate de către Verebcean Simion, încasând de la inculpați în mod solidar cheltuielilor legate de transport în sumă de 455 lei, de asistenta juridică în sumă de 10.000 lei (pentru instanța de fond și instanța de apel) în total suma de 10.455 lei, cât și a prejudiciului moral în sumă de 30.000 lei.

Apelantul a indicat că sentința în partea vizată este neîntemeiată.

3.3. Inculpații la fel au declarat apel, solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie achitați.

Apelanții au invocat că, probe directe și pertinente, care le-ar dovedi vinovăția în maltratarea lui Mocanu S. nu au fost acumulate, cu excepția declarațiilor mincinoase ale lui Mocanu S. și Verebcean S., părți cointeresate, cu care sunt în relații dușmănoase de mai mult timp. Ori, careva acțiuni huliganice la 06.07.2015, în jurul orei 17⁵⁰ nu au fost comise.

Mocanu S. a început să fugă spre ușa magazinului, unde pe scări a căzut jos, lovindu-se cu partea dinainte a corpului de ușa întredeschisă, ulterior intrând în magazin.

Astfel, de către Procuratura r-lui Ștefan Vodă au fost grav încălcate cerințele art. 289 - 291 Cod de procedură penală.

Contrar prevederilor art. 296 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, este întocmit și rechizitoriul.

Că nu l-au maltratat pe Mocanu S., au fost confirmat de către martorii Golovenco V., Barbei O. și Mircev T.

4. Potrivit decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2018, apelul inculpaților și suplimentar al avocatului Zaharia Procopie au fost respinse, ca fiind depuse peste termen.

A fost admis apelul declarat de părțile vătămate Mocanu Sergiu și Verebcean Simion, precum și apelul suplimentar declarat de partea vătămată Mocanu Sergiu, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Cheltuielile de judecată în sumă de 1431 lei au fost trecute în contul statului.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că, prima instanță eronat a dispus încasarea de la inculpați în contul statului a suma de 1431 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, ori, acestea urmează a fi trecute în contul statului.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii în partea ce ține de soluționarea chestiunii privind cheltuielile judiciare, cu menținerea sentinței.

Recurentul a invocat că, în situația când art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanței de a respinge încasarea acestor cheltuieli este ilegală.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocata Parpalac Aurelia, solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de respingerea apelului declarat de către partea vătămată Mocan Sergiu, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurenta a invocat că, decizia nominalizată este una nefondată și ilegală.

5.2. Avocatul Zaharia Procopie, la fel a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de respingerea apelului suplimentar declarat în numele părții vătămate Verebcean S., cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că, decizia nominalizată este una nefondată și ilegală.

5.3. Au declarat recurs și inculpați, solicitând casarea sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie achitați.

Recurenții au invocat că, ziua de 24.04.2017 a fost zi de odihnă - paștele blajinilor, sărbătoare oficială în RM care este și ziua de odihnă, ori este indicată zi cu culoare roșie în calendar. Respectiv, conform legislației procesual penale dacă ultima zi pentru declararea apelului cade într-o zi de odihnă, termenul pentru declararea apelului se prelungește automat până la următoarea zi lucrătoare. De aceea instanța de apel ilegal a respins apelurile declarate ca fiind depuse peste termen, ori, cererile de apel au fost înaintate la 25.04.2017, care legitim și se consideră ca ultima zi pentru depunerea cererii de apel, cerință respectată de recurenți cu depunerea apelurilor în termenul legal de 15 zile.

Careva probe directe și pertinente, care ar dovedi vinovăția în maltratarea lui Mocanu S., atât în cadrul anchetei preliminare, precum și în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate, cu excepția declarațiilor mincinoase ale lui Mocanu S. și Verebcean S., părți cointeresate cu care sunt în relații dușmănoase de mai mult timp.

6. Potrivit deciziei Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 16 octombrie 2018, recursurile au fost admise, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că, instanța de apel pripit a statuat că termenul de declarare a apelului a expirat la 24.04.2017, iar inculpații au declarat apel la 25.04.2017, adică după expirarea termenului legal.

Ori, data de 24.04.2017, la care instanța de apel s-a referit ca fiind ultima zi de declarare a apelului, de fapt era zi de sărbătoare nelucrătoare - Paștele Blajinilor, conform art. 111 alin. (1) lit. e) din Codul muncii.

În acest sens, sunt aplicabile prevederile art. 231 alin. (5) Cod de procedură penală, care stabilesc că dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. La caz, prima zi lucrătoare era 25.04.2017, dată la care inculpații legal și în termen au declarat apel.

Astfel, cauza urmând a fi examinată în fond de către instanța de apel, în scopul respectării drepturilor participanților la proces și examinării tuturor argumentelor invocate în cererile de apel.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 25 septembrie 2019, apelul inculpaților a fost respins ca nefondat, iar apelul avocatului Zaharia Procopie respins ca inadmisibil, admise apelurile părții vătămate Mocanu Sergiu, casată sentința în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

De la Busuioc Alexandru și Busuioc Victor s-a încasat în beneficiul părții vătămate Mocanu Sergiu, în mod solidar, cheltuielile de transport în sumă de 2519,20 lei, de asistență juridică în valoare de 10.000 lei, legate de eliberarea copiilor documentelor în sumă de 465,00 lei, pentru efectuarea tratamentului în sumă de 860,66 lei și cu titlu de prejudiciu moral a câte 3.000 lei de la fiecare.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond just a constatat că nici din declarațiile părților vătămate și nici din declarațiile inculpaților, nici din alte probe cercetate nu urmează că inculpații l-au maltratată pe Verebcean S., cauzându-i dureri fizice, fiind constatat doar că Busuioc A. s-a exprimat cu cuvinte injurioase în adresa lui Verebcean S. Prin urmare, instanța de fond a exclus din învinuirea adusă inculpaților acțiunile privind maltratarea lui Verebcean S.

În conformitate cu art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. b) Cod procedură penală, urmează a fi declarat inadmisibil apelul suplimentar declarat de avocatul Zaharia Procopie în interesele părții vătămate Verebcean S., deoarece prin sentință, din învinuirea adusă inculpaților au fost excluse acțiunile privind maltratarea lui Verebcean S.

Din cele relatate mai sus, instanța de apel a considerat că, apelurile declarate de avocatul Zaharia Procopie în numele părții vătămate Verebcean S. împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 07.04.2017, sunt inadmisibile și nu pot fi supus examinării.

Referitor la argumentele avocatului Zaharia P. și Verebcean S. expuse în cererile de apel, instanța de apel nu s-a expus asupra lor, odată ce apelurile au fost declarate inadmisibile.

Instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpaților, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale.

Astfel, vina inculpaților a fost dovedită prin probele administrate în faza de urmărire penală și admise în cadrul cercetării judecătorești și verificate în cadrul instanței de apel.

Instanța a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpaților încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal - huliganismul, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, comisă de mai multe persoane.

Ori, potrivit declarațiilor părții vătămate Mocanu S., acesta a recunoscut inculpații, ca persoane care l-au agresat în acea zi fizic, menționând că, Busuioc A. avea ceva în mână și l-a lovit pe el. El a căzut fără cunoștință, cu mâinile pe masă. Nu știe cu ce a fost lovit. Ambii inculpații au început să-i aplice multiple lovituri în cap și în spate. De la lovituri a căzut în genunchi. După ce a fost maltratată de ei, el s-a eliberat și a vrut să intre în incinta magazinului, însă ei nu-i dădeau voie.

Aceste declarații au fost confirmate și de declarațiile lui Verebcean S., care a declarat că, în timpul când a tras de ușă s-a uitat în urmă și a văzut că Busuioc A. l-a lovit pe Mocanu S., Alexandru avea ceva în mână. În timpul când se ridică, ambii inculpați s-au năpustit cu lovituri asupra lui. Ambii îl loveau pe Mocanu S., dânsul s-a eliberat de sub ei și s-a îndreptat spre magazin, deși inculpații țineau ușa.

Totodată, nu poate fi reținută poziția apărării precum că declarațiile părților vătămate nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, deoarece sunt contradictorii or, declarațiile părții vătămate sunt consecvente pe tot parcursul examinării cauze și acestea sunt în coroborare cu declarațiile martorului Mirceva T., care a menționat că Mocanu S. a intrat în magazin și se ținea de cap. El a spus că a fost lovit în cap de către Busuioc A., cu un obiect.

Versiunea expusă de părțile vătămate se confirmă și prin, raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. XXXXX din 26.11.2015 potrivit căruia: în baza datelor documentelor medicale prezentate, pe numele cet. Mocanu S. a.n. 1973, la ultimul s-a depistat vătămare corporală neînsemnată.

Nu poate fi reținută versiunea inculpaților precum că leziunile depistate la partea vătămată au fost provocate în urma loviturii acestuia de ușa magazinului or, potrivit raportului nominalizat supra doar unele leziuni, cum ar fi echimoza cu suprafața excoriată din regiunea sprâncenei stângi (punctul a) putea să se formeze în rezultatul lovirii de colțul ușii.

De asemenea, vinovăția inculpaților este confirmată prin procesul-verbal de confruntare între Mocanu S. și Busuioc A., procesul-verbal de confruntare între Verebcean S. și Busuioc A., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 15.09.2015, procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 16.09.2015 cu participarea lui Mocanu S. și procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 16.09.2015 cu participarea lui Verebcean S., prin care se confirmă declarațiile consecvente ale părții vătămate Mocanu S. pe tot parcursul examinării

cauzei și care a descris cu lux de, amănunte circumstanțele în care a fost maltratată de către inculpați, fapt confirmat și de către Verebcean S.

Astfel, argumentele invocate de către inculpați în ceea ce privește că cele invocate de procuror nu corespund stării de fapt, și organul de cercetare penală a ignorat prevederile legale obligatorii prin faptul că nu au fost prezentate probe concludente și pertinente în vederea demonstrării vinovăției inculpaților, nu sunt plauzibile și poartă caracter declarativ, urmând a fi respinse.

De asemenea, instanța de apel a respins alegațiile inculpaților că pe parcursul desfășurării urmăririi penale nu au fost administrate careva probe ce ar demonstra vinovăția inculpaților a fost confirmat de însăși OUP a SUP a IP Ștefan Vodă, Grigoriev A., care prin raportul pe cauza penală din 28.12.2015, a înaintat Procurorului r-lui Ștefan Vodă propunerea de a-1 scoate de sub urmărire penală pe Busuioc A. din motivul că acțiunile acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii, prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ci se conțin elementele contravenției, prevăzute de art. 354 Cod contravențional, precum și de a-1 scoate de sub urmărire penală pe Busuioc V. din motivul că acțiunile acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu clasarea cauzei penale.

Ori, după întocmirea și prezentarea raportului, procurorul, conform art. 290 alin. (1) Cod de procedură penală, în termen de cel mult 15 zile de la primirea dosarului trimis de organul de urmărire penală, verifică materialele dosarului și acțiunile procesuale efectuate, pronunțându-se asupra acestora, iar conform art. 291 Cod de procedură penală, dacă procurorul constată că au fost respectate dispozițiile prezentului cod privind urmărirea penală, că urmărirea penală este completă, că există probe suficiente și legal administrate, el dispune una din următoarele soluții: 1) atunci când din materialele cauzei rezultă că fapta există, că a fost constatat făptuitorul și că acesta poartă răspundere penală: a) pune sub învinuire făptuitorul conform prevederilor art. 281 și 282, dacă acesta nu a fost pus sub învinuire în cursul urmăririi penale, apoi întocmește rechizitoriul prin care dispune trimiterea cauzei în judecată; b) dacă făptuitorul a fost pus sub învinuire în cursul urmăririi penale, întocmește rechizitoriul prin care dispune trimiterea cauzei în judecată. Astfel, prin raportul întocmit nu se confirmă nevinovăția inculpaților, iar acuzatorul de stat, în urma verificării raportului prezentat, în baza materialelor cauzei și probelor prezentate legal a întocmit rechizitoriul, considerând vina inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate pe deplin dovedită.

De asemenea, nu pot fi reținute alegațiile inculpaților că, procurorul Durguz S. (dânsul cunoscând faptul că în timpul apropiat se va concedia din organele procuraturii) i-a înșelat pe ambii precum că cauza penală merge spre încetare și că nu va fi înaintată în judecată și sub acest pretext la 29.01.2016 (în realitate a fost la începutul lunii aprilie 2016) acesta le-a înaintat ambilor procesele-verbale de informare de terminarea urmăririi penale și despre prezentarea materialelor de urmărire penală, care au avut loc și în absența apărătorului, ori S. Durguz încă anterior, la 20.10.2015 și la 09.11.2015, de asemenea sub pretextul că dosarul penal merge spre încetare, i-a impus să renunțe la apărător, fapt pe care ei și l-au acceptat, fiind mințiți. Ambii au semnat procesele-verbale nominalizate, care nu conțineau text. Inculpatul Busuioc Victor a semnat aceste procese-verbale aflându-se în or. Chișinău, unde procurorul a venit și i le-a înmânat spre semnare nu pe 29.01.2016, cum este indicat, ci în luna aprilie 2016. Busuioc A. a semnat

procesele-verbale necompletate aflându-se în or. Ștefan Vodă la piață, unde a și fost găsit prin telefon de către S. Durguz tot în luna aprilie 2016 și nicidecum la 29.01.2016, cum este indicat în procesele-verbale, cu atât mai mult fiind și modificată data întocmirii lor (f.d. 194).

Ori, procesele verbale de informare despre terminarea urmăririi penale au un format tipizat, dactilografiat, iar semnătura inculpaților este pusă anume la rubrica indicată, nefiind posibilă prezentarea unei foi albe și adăugarea ulterioară a textului. Mai mult, din conținutul proceselor-verbale nominalizate reiese că, inculpaților le-au fost explicate drepturile sale și posibilitatea formulării cererilor noi în legătură cu urmărirea penală. De asemenea, în partea ce ține de rectificarea datei la care a fost întocmit procesul-verbal de informare despre terminarea urmăririi penale, Colegiul penal reține că aceasta reprezintă o eroare materială, ținând cont de faptul că, procesele-verbale de informare despre terminarea urmăririi penale și de prezentare a materialelor de urmărire penală sunt date cu 29.01.2016, fiind întocmite în aceeași zi, totodată, în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești nu au fost constatate careva încălcări procedurale în procesul obținerii acestor probe, mai mult aceste probe nu au fost contestate de către partea apărării conform prevederilor legislației.

Mai mult, instanța a respins argumentul inculpaților precum că, prima instanță a admis că inculpaților nu le-a fost înmănat rechizitoriul la finalizarea urmăririi penale, din acest motiv inculpaților le-a fost înmănat actul în cauză în ședința de judecată, astfel instanța recunoscând și faptul că inculpații au fost privați de dreptul de a face cunoștință cu materialele dosarului penal și, respectiv, au fost au fost recunoscute ilegalitățile comise în privința inculpaților de către Procuratura Ștefan Vodă. Or, potrivit recipisei, Busuioc V. și Busuioc A. au primit copia rechizitoriului și au declarat că nu au careva obiecții, fapt pentru care au și semnat, iar în cadru examinării cauzei în instanța de fond nu s-a constatat faptul privării inculpaților de dreptul de a face cunoștință cu materialele cauzei.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, inculpații, considerându-se afectați într-un drept prevăzut de lege, nu au contestat legalitatea actelor procedurale îndeplinite nici de către de organul de urmărire penală în modul și termenul stabilit de lege. Mai mult, nu au putut fi reținute alegațiile cu privire la încălcarea dreptului la apărare, dat fiind faptul că inculpații în cadrul urmăririi penale au înaintat cereri prin care au invocat că nu doresc să fie asistați de un avocat, solicitând să-și apere singuri interesele, totodată nu au fost înainte careva plângeri în vederea confirmării poziției inculpaților precum că au fost impuși de a refuza serviciile unui apărător, și au avut posibilitatea de a prezenta probe ce ar confirma nevinovăția acestora.

Sunt nefondate argumentele inculpaților referitor la faptul că învinuirea adusă inculpaților nu este clară și întemeiată. Or, instanța de apel a reținut că atât, ordonanța de învinuire cât și rechizitoriul corespunde prevederilor art. 281, 296 Cod de procedură penală și art. 6 din CoEDO, care prevede că orice persoană acuzată de o infracțiune are ca minimum dreptul să fie informată în cel mai scurt timp, într-o limbă pe care o înțelege și de o manieră detaliată asupra naturii și cauzei acuzării împotriva sa. în acest context, instanța de apel a subliniat că actul de învinuire cât și de sesizare a instanței corespund rigurozității dispozițiilor legale ce impun ca învinuirea să fie clară, concretă și previzibilă.

Totodată, sunt combătute argumentele invocate de apelanți că învinuirea adusă inculpaților nu și-a găsit confirmarea, ori, de către instanța de fond au fost apreciate toate probele coroborate în ansamblu din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar versiunea apărării nu și-a găsit confirmare.

Prin urmare, argumentul că instanța de fond neîntemeiat nu a luat în considerare declarațiile inculpaților și a martorilor apărării Golovcenco V. și Barbei O. privind lipsa vinovăției sale și a bazat sentința numai pe declarațiile părților vătămate, martorilor acuzării care sunt contradictorii și nu coroborează cu alte probe, instanța de apel nu le-a reținut deoarece având în vedere starea de fapt reținută pe baza declarațiilor părții vătămate, martorilor acuzării, cercetate în instanța de fond și verificate în ședința instanței de apel, s-a constatat că fapta incriminată inculpatului a fost săvârșită de acesta.

Mai mult, potrivit art. 24 Cod de procedură penală, părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, la solicitarea acesteia, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare.

Alegațiile apelanților că instanța de judecată urma să aprecieze critic declarațiile însăși ale părților vătămate, care sunt contradictorii și dubioase, și nu declarațiile inculpaților care au fost întotdeauna veridice și stabile nu pot fi reținute de instanța de apel or poziția inculpaților care pledează nevinovați are un caracter declarativ iar circumstanțele relatate de inculpați nu au fost dovedite prin probe pertinente și concludente cazului, totodată fiind în contradicție cu rezultatele expertizei medico-legale.

Astfel, argumentele invocate de inculpați că instanța de judecată urma să dea o apreciere critică declarațiilor părților vătămate nu au fost reținute de către instanța de apel, acestea fiind veridice, pertinente și concludente, coroborând între ele și fiind susținute și confirmate prin declarațiile martorului Mirceva T., declarațiile fiind consecvente, completându-se reciproc, date sub jurământ, fiind avertizați de răspundere penală pentru declarații false, iar temei de a nu crede acestor declarații instanța de judecată nu constatat.

Totodată, nu poate fi reținută poziția inculpaților cu referire la aprecierea critică în mod eronat de către instanța de fond a declarațiilor martorilor apărării ori, instanța de fond just a apreciat critic declarațiile martorilor Golovcenco V. și Barbei O care nu au fost la fața locului la momentul petrecerii evenimentelor și nu au urmărit în detaliu conflictul, nefiind posibilă verificarea acestora. Mai mult, având în vedere starea de fapt reținută pe baza declarațiilor inculpaților, martorilor, cercetate în instanța de fond și verificate în ședința instanței de apel, se constată că fapta incriminată inculpaților a fost săvârșită de aceștia.

În acest sens, nerecunoașterea vinei de către inculpați, se apreciază drept metodă de apărare, ca încercare de a se eschiva de la răspunderea penală, folosindu-se de dreptul lor procesual de a nu recunoaște vina.

Instanța de apel nu a reținut afirmațiile inculpaților că învinuirea adusă nu și-a găsit confirmare, deoarece probele cercetate în ședința instanței de fond, cercetate în ședința instanței de apel au fost analizate în ansamblu prin prisma art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al coroborării lor, iar din conținutul apelurilor declarate nu se desprinde nici un motiv de natură juridică capabil să influențeze soluția procesului penal, deoarece nu se referă la cazul în care ar rezulta încălcarea esențială a legii, soldată cu achitarea inculpaților.

Astfel, sânt pertinente, concludente, utile și veridice probele puse la baza condamnării inculpaților, cercetate suplimentar în cadrul ședinței instanței de apel.

La individualizarea pedepsei, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal.

Inculpații nu au recunoscut vina, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, anterior au fost judecați, însă antecedentele penale sunt stinse.

În acest sens, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința inculpaților, poate fi atins prin aplicarea pedepsei penale sub formă de amendă, apreciind în ansamblu circumstanțele cauzei, și anume faptul că inculpații nu au antecedente penale și au comis o infracțiune mai puțin gravă.

Deci, pedeapsa aplicată inculpaților este legală și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, iar apelul pății vătămate Mocanu S. în acest sens este nefondat și urmează a fi respins.

În același timp, quantumul prejudiciului material compus din: cheltuielile de transport în sumă de 2519,20 lei, cheltuieli de asistență juridică în valoare de 10.000,00 lei, cheltuieli legate de eliberarea copiilor documentelor în quantum de 465,00 lei și cheltuieli pentru efectuarea tratamentului în sumă de 860,66 lei, solicitate de către partea vătămată este deplin confirmat, ținând cont de faptul că, la materialele cauzei este anexat ordinul de plată seria YL, nr. 860635 din 16.03.2017, emis de CA „Grigore Dorguz”, cu privire la prestarea serviciilor juridice în valoare de 10.000 lei. Cu referire la cheltuielile pentru efectuarea tratamentului în sumă de 860,66 lei, acestea sunt confirmate prin bonurile anexate. De asemenea, Mocanu S. s-a deplasat la organul de urmărire penală de 9 ori și la instanța de judecată la fel de 9 ori, în total de 18 ori și reieșind din deplasarea din s. Tudora în or. Ștefan Vodă, cheltuielile suportate constituie suma de 2519,20 lei, totodată ținând cont de informația prezentată de ÎS „Gările și Stațiile Auto” Guzun A. și de la „Rompetrol-Moldova”.

Totodată, instanța de apel a reținut argumentele invocate în apelul declarat de partea vătămată Mocanu S. precum că probele administrate i-ar permite instanței să stabilească o compensație bănească pentru prejudiciul moral suportat de acesta mai semnificativă, de la inculpații Busuioc A. și Busuioc V., deoarece suferințele fizice și psihice prin care a trecut nu sunt echivalente cu suma de 1000,00 lei încasate în mod solidar de instanță de la aceștia, și această sumă este vădit disproporționată în raport cu circumstanțele de fapt și de drept constatate.

Potrivit art. 2037 alin. (1) - (3) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această

despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Mărimea prejudiciului moral solicitată de partea vătămată Mocanu S. în cuantum de 60.000,00 lei de la inculpați este exagerată și nu a fost dovedită în cuantumul cerut, ținându-se cont de consecințele infracțiunii și anume cele întâmplare după incidentul dat.

Instanța de apel a considerat că cuantumul prejudiciului moral în mărime de 3000,00 lei pentru partea vătămată Mocanu S. de la fiecare din inculpat, este echitabil ținând cont de suferințele psihice și fizice care au fost provocate părții vătămate în rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpaților.

8. Avocatul Procopie Zaharia a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii apelurilor declarate de avocatul Procopie Zaharia și partea vătămată Verebcean Simion ca fiind inadmisibile, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că, sa constatat în afara oricărui dubiu rezonabil că Busuioc V. și Busuioc A. la 06.07.2015 în urma înțelegeri prealabile și împreună, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără careva pricini din intenții huliganice l-au maltratată pe Mocanu S., cauzându-i prin dureri fizice, Busuioc A. adresându-se și în privința lui Verebcean S. cu expresii injurioase și acostatoare, manifestate printr-un cinism și obrăznicie deosebită, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate .

De către organul de urmărire penală nu a fost corect formulată învinuirea în privința inculpatului Busuioc A., aceasta urmând a-i fi modificată în sensul agravării pe epizodul infracțional comis față de Verebcean S., ori, încălcarea putea fi corectată ulterior în cadrul ședinței de judecată ia examinarea prezentei cauze penale, procurorul urmând a solicita modificarea acuzații în ședința de judecată în sensul agravării în privința lui Busuioc A. vizavi de acțiunile infracționale comise față de Verebcean S. în temeiul art. 326 din Cod de procedură penală, sau măcar ulterior să manifeste interesul protejării și apărării intereselor părții vătămate de a contesta cu apel sentința judecătorească Ștefan Vodă din 07.04.2017, doar potrivit acesteia sunt aduse acuzații dure în privința încălcărilor procedural penale admise de către organul de urmărire penală procurii care au condus urmărirea penală pe caz.

Astfel, vina inculpaților se confirmă prin materialul probator cercetat în cadrul ședinței de judecată, deși acțiunile lui Busuioc A. urmau a fi încadrate și în temeiul art. 287 alin. (1) Cod penal vizavi de actiunile comise față de Verebcean S .

Tot odată, de către instanțele de fond și de apel sa dat o apreciere incorectă a criteriilor generale de individualizare a pedepsei față de inculpați prevăzute la art. 75 Cod penal.

La fel, Verebcean S. contestă decizia și în latura civilă, nefiind de acord cu soluția pronunțată la acest capitol.

În drept, recursul este întemeiat pe *art. 427* Cod de procedură penală.

8.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Dorfman Igor, solicitând casarea sentinței și deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie achitați, din motivul că fapta lor nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Recurentul a invocat că, nu au fost dobândite și administrate careva probe obiective și pertinente, ce ar permite recunoașterea acestora vinovați de comiterea infracțiunii de huliganism ce li se incriminează.

Ori, cu excepția declarațiilor părții vătămate Mocanu S., alte careva probe ce ar indica la comiterea de către inculpați a unor pretinse acțiuni de huliganism nu au fost dobândite.

Organul de urmărire penală corect a ajuns la concluzia, că în acțiunile lor nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzută de *art. 287* alin. (2) lit. b) Cod penal, solicitând scoaterea lor de sub urmărire penală (raportul OUP a SUP IP Ștefan Vodă Grigoriev A. din 28.12.2015).

Organul de urmărire penală a admis mai multe încălcări ale prevederilor procesuale penale, ce se referă la termenul prevăzut de *art. 290* Cod de procedură penală (verificarea timp de 15 zile a materialelor dosarului penal remis cu raportul corespunzător), fiind încălcate prevederile *art. 293* Cod de procedură penală (cu referire la prezentarea materialelor cauzei penale și informarea despre soluția adoptată).

În afară de aceasta, inculpații fac trimitere la raportul de expertiză medico-legală din 26.11.2015, care ar confirma faptul prezenței la Mocanu S. a vătămarile corporale, care puteau să apăra în rezultatul căderii lui pe scările magazinului sau lovirii de ușă. Astfel, instanța de fond i-a în considerație faptul, că posibil unele vătămări corporale la Mocanu S. au fost cauzate ca rezultat a lovirii de ușă.

Vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii ce li se incriminează nu a fost confirmată prin careva probe convingătoare

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile *art. 427* alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

8.2. Avocata Aurelia Parpalac, la fel a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii apelului declarat de către partea vătămată Mocanu Sergiu, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurenta a invocat că, instanțele au aplicat inculpaților o pedeapsă prea blândă, au dat o apreciere incorectă a criteriilor generale de individualizare a pedepsii prevăzute la *art.75* Cod penal.

Astfel, pedeapsa cu închisoare ar fi cea proporțională cu gravitatea infracțiunii comise de către inculpați. Ori, inculpatul Busuioc A. se caracterizează negativ la locul de trai, anterior a mai comis infracțiuni pentru care a fost condamnat, iar Busuioc V. a avut intentate mai multe dosare.

La fel, Mocanu S. nu este de acord cu soluția privind încasarea parțială a prejudiciului moral în sumă de 3000 lei de la fiecare inculpat, acesta urmând a fi admisă integral prin încasarea în mod solidar de la inculpați a cuantumului prejudiciului moral în sumă de 60.000 lei, ori însuma de 3000 de lei de la fiecare inculpat, este absolut inechitabilă în coraport cu suferințele și înjosirea suportată de către pătimit.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că în recursul avocatului Zaharia Procopie, declarat în numele părții vătămate Verebcean Simion – episod exclus de către instanța de fond din învinuirea inculpaților, procurorul necontestând sentința în partea vizată, deci nesustținând învinuirea în aspectul vizat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 8. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că acest recurs nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

Prin urmare, odată ce nu îndeplinește cerințele legale de conținut, recursul avocatului Zaharia Procopie urmează a fi declarat inadmisibil.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infrațiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare ale avocaților Dorfman Igor și Parpalac Aurelia, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 8.1.- 8.2. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat

și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpaților și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestora, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpaților, părții vătămate Mocanu S. și de Verebcean S., raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. XXXXX din 26.11.2015, procesul-verbal de confruntare între Mocanu S. și Busuioc A., procesul-verbal de confruntare între Verebcean S. și Busuioc A., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 15.09.2015, procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 16.09.2015 cu participarea lui Mocanu S. și procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 16.09.2015 cu participarea lui Verebcean S., toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile de pe rol, indicând și motivele pentru care a respins dovezile și versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând clar și cert prezența în acțiunile inculpaților a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Totodată, soluția instanței de apel coroborează cu prevederile art. 131 lit. a), b), 134⁷ Cod penal, cât și cu jurisprudența națională, conform căror prin faptă săvârșită în public se înțelege fapta comisă într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, chiar dacă în momentul săvârșirii faptei în acel loc nu era prezentă nicio persoană, dar făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului, în orice alt loc accesibil publicului dacă în momentul săvârșirii faptei erau de față două sau mai multe persoane. Ordine publică înseamnă o totalitate de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei. Încălcarea grosolană a ordinii publice ce exprimă o vădită lipsă de respect se consideră săvârșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice prin necuviință, neobrăzare, comportare batjocoritoare cu cetățenii, prin înjosire a onoarei și demnității persoanei, etc. Prin „acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică” se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare, ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor. Huliganismul însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor constituie violența fizică, ce se poate manifesta prin cauzarea unor prejudicii sănătății, care pot surveni în urma săvârșirii unor acțiuni cu caracter violent, produse prin aplicarea de lovituri, prin imobilizarea, îmbrâncirea, urmate de vătămarea integrității corporale sau de leziuni corporale, sau fără cauzarea prejudiciului sănătății (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 19.06.2006, nr.4 - Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism, pct.3.*).

Prezența împrejurărilor enunțate, în speță și în acțiunile infracționale ale inculpaților, este demonstrată concludent prin probele administrate pe caz.

Totodată, la stabilirea pedepsei instanțele just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, pedeapsa respectivă fiind motivată, individualizată și aplicată inculpaților în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpaților,

precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lor, cât și a altor persoane (pct. 1., 2., 7. din decizie).

În același timp, instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului material și moral cauzat părții vătămate Mocanu S.

Ori, conform art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. **Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. **Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată**, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CoEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CoEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 8.1. și 8.2. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura penală și civilă, a individualizării pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura penală și civilă, a individualizării pedepsei, în alt sens decât cel pe care îl propun avocații este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu

constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile vizate au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2., 7., 8.1., 8.2. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, că , și că recursurile ordinare ale avocaților Dorfman Igor și Parpalac Aurelia sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile avocaților Dorfman Igor și Parpalac Aurelia urmează a fi declarate inadmisibile.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 1), 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Zaharia Procopie în numele părții vătămate Verebcean Simion, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, în privința inculpaților Busuioc Victor XXXXX și Busuioc Alexandru XXXXX, pe motiv că nu îndeplinește cerințele legale de conținut.

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Parpalac Aurelia în numele părții vătămate Mocanu Sergiu și de avocatul Dorfman Igor în numele inculpaților Busuioc Victor XXXXX și Busuioc Alexandru XXXXX, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 martie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun